

KÖZÉRDÉK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felolós szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1095. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANITÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre előre elküldik: 5 kor.

A szekszárdi vörösbor tönkretett hire.

Pár évtizeddel ezelőtt szüretután kezdődött csak a vig élet Szekszárdon. Maga a szüret nem volt talán olyan zajos, de annyi bizonyos, hogy utána, a mikor a borkereskedők ellepték Szekszárdot és környékét, jókedv, megelégedettség tükröződött le az arcokról. Ritkaság számba ment, hogy tavaszra bora maradt volna annak, a ki el akarta adni. Ma fordított világot élünk. Vig szüretet csapunk, de annál savanyubb ábrázattal járunk-kelünk aztán egész esztendőben, mert ha jön is borkereskedő, csak a silányabb lapi borokat szedi össze, aránylag nem is potom pénzért. A testés, vastagabb borok itt maradnak a pinczében, a vékony, silány, fordulásra kész vinkók pedig utrakelnek, ki Ausztriába, Csehországba, hogy visszaszerezni segítsenek a hivatalosan is pellengérré állított régi jó szekszárdinak világra szóló hírnevét, (?) azaz, hogy még azt a kis hirt és nevet is, a mely a régi dicsőségéből megmaradt, végképpen tönkre silányítsák.

Oda jutottunk, hogy a szekszárdi

vörösborról gunyosan nevetve beszélnek már egész Ausztriában. S a porosz piacot ugyszólván teljesen elveszítettük. Pedig a német embernek ezelőtt valósággal megkívánta a természete a délelőtti egy két pohárka jó vörösbor. S ki iszik ott ma bort s kivált szekszárdi vörös bort? Valósággal rászoktattuk már őket a sör ivásra, nem is esoda, hisz az a csokoládé szinti keverék mi ott a mi részünkről forgalomba kerül, bornak már csakugyan nem nevezhető folyadék.

Hogy nem tulozunk, tessék ez a kis csehországi példa.

Egy szekszárdi nagyobb termelő bormintákat küldött Prágába. Vöröset, sillert, fehérét. A vendéglős rendelt is azok alapján valami száz hektoliter sillert és fehér bort. Mikor a bor element, a tulajdonos levelet irt s a legmelegebben ajánlotta vörös borát is. De megjött az érdekes válasz. A prágai vendéglős azt válaszolta, hogy a fehér és siller borral nagyon megvan elégedve, vöröstre azonban ninesen szüksége, mert a ki itt még szekszárdi vörösborot mer kínálni, csukja be a boltját. Erre a termelőbe is felbuzdult az önérzet, visszairt, hogy nem is

sejti a vendéglős, hogy milyen kittinők az ő borai — felajánlt tehát egy pár hektoliter pár év előtti termést, — ingyen, de vendéglősünk nagyon megköszönte a figyelmet s visszairt, hogy még ingyen se küldjön belőle, mert üzlete érdekében nem használhatja.

Szavahihető emberek így mesélték el ezt nekünk. Csak a napokban történt és mi el is hisszük, mert a szekszárdi vörösbor világhírének tönkretételét semmi sem mutatja világosabban, mint a külföldi borkereskedők elmaradása.

S vajjon mi ennek az oka?

Az e talán, hogy élelmes és pénzéhes kereskedőink öt-hat évre is el látták magukat országszerte olaszborral? Nem, hiszen Szekszárdra tudomásunk szerint aránylag kevés olasz vörösbor hoztak be. Meg aztán a kereskedők a termelőktől szokták beszerezni borszükségletüket.

Bizony valljuk be őszintén, első sorban mi, termelők vagyunk az oka, hogy boraink világhire semmivé lett.

Mert nem a fillokszera, olaszbor, tulhajtott bortörvény az oka a hanyatlásnak, hanem az, hogy a java buza-termő földek most holdanként 80—120

TÁRZA.

Ilonka.

Rügyek fakadását,
Bimbók pattanását
Mikor néha létom:
Eszembe jut képed,
Képeddel feléled
Elmult ifjuságom.

Az ér partján állva,
Szíveinknek álma
Azt sejtette vélünk:
Hogy a menyországban,
Örök boldogságban
Lesz nekünk majd részünk.

Hazudnak az álmok,
Az ábránd is álmok,
Csalódásba ringat;
A szívnek sebére,
Fájó keservére
Ninesen, a ki irt ad.

Levelek hullását,
Virág hervadását
Rosszul esik látnom.
Rád gondolok erről,
S lépelt szerelemről
Regél ifjuságom.

ALAPI GYULA.

Schiller emlékezete.

Irtta és a sárospataki ev. ref. főgymnásium tanuló ifjusága előtt 1905. május 9-én felolvasta:

RÁCZ LAJOS
főgymn. igazgató.

(Folyt. és vége.)

Ha a Schiller iránti szeretet okát keressük, harmadik ok gyanánt idealizmusát tekinthetjük. Schiller költészete a legnemesebb idealizmus, a legtisztább lelkesedés kifolyása, egy fenséges lélek szenvedélye, a szépnek áhítata, vallása. Ő az ideális világ papja. Szellemének bélyege az erkölcsi nemesség. Neki a valódi élet egy soha be nem végződő, soha ki nem engesztelhető törekvés; a diadal és kiengesztelődés csak az eszmények országában jön létre. S ez az eszmény: a szabadság és szépség szövetsége, a szép erkölcsiség. A szabadságból született erkölcsiségnek szépséggé kell felmagasztosulnia.

E megtisztult idealizmus álláspontjáról jelölte ki Schiller a művészet erkölcsi hivatását. A művész, távol minden hiru sürgősforgástól, a mely csak a pillanatot akarja mulékony czélokért kizsákmányolni, távol a meggondolatlan rajongástól, a mely a kor fogyatékos termékére a föltétlen mértéket alkalmazza, távol minden önzéstől és közönyösen a tömeg ítélete iránt, a lehető és szükséges szövetségéből alkossa meg az eszményt; ábrázolja azt ki szóban és képen,

a képzelet játékában és a tettek komolyságában, minden szellem és érzéki alakban és hallgatagon állítsa be az időbe. Így az ő tette az érzékföltött világ kijelentése lesz s miközben annak kincseiért az érzéketlen tömeget fölmelegíti és fölkellesíti, meg is szabadítja őket az érzékiségtől. A művészetnek jutott az a magas feladat, hogy az emberben levő meghasonlást kiengesztelje, a kötelességet a hajlammal egyesítse, a szenvedélyeket megtisztítsa, az erkölcsöket megneemesítse. Így a felforgatás helyett az átalakítás, a társadalom elkárhoztatása helyett annak felmagasztalása lesz a hivatása s az emberek megvetése helyett a hozzájuk való szeretet vonul mindent legyőző erővel a művész szívébe. A művészet nemcsak szép játék, hanem annak komolyabb feladata van: az az ember előhaladásának, tökéletesedésének eszköze; az ember előhaladása szabadságra, erkölcsiségre a művészetek befolyásának tulajdonítható, vagyis a művészet a nép nevelője, a művészek a nép tanítói és tanácsadói, mint a Plato bölcsői, a kik a homályos barlangból, a hol a szem lényegtelen árnyképekkel foglalkozik, meredek ösvényen felhágta a felvilágba, a fény világába, az isteni szemléletéhez s aztán telve emberszeretettel visszafordulnak, hogy a barlanglakóknak hirt adjanak ama magasabb világról s az azután való sóvárgást hideg szíveikben fölbresszék.

Így Schiller a művészetet, mint az

hektoliterként ontják a boráldást s ezek a silány borok, mikor két, három éve egy kicsit nekilendült a borkereslet, „Szekszárdi“ néven kerültek forgalomba. Aki ebből a borból vásárolt, azt ugyan e világleletben sohasem látjuk Szekszárdon. Megátkozta még a tőkét is.

Itt az ideje tehát, hogy védekezzünk — magunk ellen.

Igen, de hogyan?

Azt, hogy földjét ki-ki úgy használja fel, a hogy neki tetszik senki meg nem akadályozhatja. Ha valaki szőlőt termel buza helyett, megteheti, szabadságában áll.

Nekünk azonban a voltaképen való szekszárdi szőlősgazdáknak, kik a bortermelésre, a természet által arra a célra rendelt hegyi területeket használjuk fel, valósággal védekező álláspontra kell helyezkednünk azokkal szemben, kik könnyebb megélhetés céljából vagy gazdagodási vágyból a dúsán termő szántóföldeket vonják el eredeti rendeltetésüktől. Ha tehát *pincze szövetkezetet* akarunk csinálni, alakítsuk meg elsősorban a hegyi szőlők borértékesítő szövetkezetét.

De míg ez, úgy majd a jövő században — létesül, borkereskedőinkre és borügynökeinkre nem csak hazafias, de az ő létérdekeiket is közelről érintő feladat vár: *becsületesen figyelmeztetni az elvétele még is idevelődő borkereskedőket a hegyi és lapi szőlők termése között való óriási különbségre.*

S úgy tudjuk Szekszárd község egyik bírāja, vagy előljárósága már régebben behozta a diesérendő szokást, hogy évről-évre összeírta: kinél van még eladó bor? Tessék itt is az oda-fordulóknak érthetően tudtul a lni, hogy kinél és hol kaphatják a voltaképen való, igazi szekszárdi vörösbort.

Igy aztán csak hadd ültessék be tovább is szőlővel a buzatermelésre alkalmas szántóföldeket. Lesz az ott

termett boroknak is vevőjük, a helyi fogyasztás számára vásároló kereskedők, korcsmárosok, vagy a mások becsapására törekvő nem szolid elemek közül is nagyon sokan; de legalább a hozzánk bizalommal forduló külföldi kereskedők közül nem csapódik be az, aki valódi szekszárdi vörösbort keres.

Igy talán tehetünk még a szekszárdi vörösbort megingott világhíréért valamit, egyébként azonban hagyjuk ott drága pénzen telepített hegyi szőlőinket, mi nem vehetünk fel megsemmisítő konkurencziát a lapi szőlőbirtokosokkal, hogy visszatromfolásul buzát termeljünk hegyeinken.

De, ha ez tovább is így tart, ügynökeink is bátran felvehetik a vándorbotot, a helyi fogyasztás szenzáldija nem hozza meg nekik még csak a sovány kenyeret sem, a világszűz végleges elvesztését nem csak mi, hanem ők is meg fogják érezni.

Egy szőlősgazda.

Internátust Szekszárdra.

Van jó hírű főgimnáziumunk, de még mindig kevés a növendéke. Vajjon mi lehet ennek az oka? Az semmi esetre sem, hogy a polgári iskola vonja el az ifjúságot; a bonyhádi és gyönki algimnázium sem igen árt e tekintetben, de kétségkívül igen lényeges oka a kisebb látogatottságnak az a körülmény, hogy Szekszárdon igen drága a diákok ellátása. A protestáns szülők például sokkal olcsóbban neveltetik fiaikat némely protestáns internátusokban, mint itt Szekszárdon, s inkább távolabbi városokba viszik gyermekeiket, a hol a taníttatás kevesebb pénzükbe kerül.

Szekszárdon az ugynevezett kosztadás igen drága, a legtöbb esetben nem megbízható. A legtöbb kosztadó helyen csak kosztot adnak, de a tanu-

lók előrehaladásával, ellenőrzésével nem sokat törődnek. Ez az ellenőrzés pedig különösen szükséges az alsó osztályos tanulóknál, a kik nem tudnak megállani a maguk lábán, a kik a középiskola fegyelmét ki nem bírva, idő előtt letörnek. A vidéki szülők a megmondhatóinak, hogy igazunk van. A falusi tanítók, jegyzők, orvosok, kiváltképen pedig a gazdatisztek gyermekei nem tudnak boldogulni a középiskolában. Alig tud egy-kettő keresztülvégődni, elhullanak az alsó osztályokban, s ennek nincs más oka, mint hogy a falun szabadabban élő gyermek itt a városban nem tud hamarosan beleszokni az iskolai fegyelembe, mivel a kosztadó helyeken nem törődnek velük, az iskola pedig leggyakrabban csak a tényeket bírálja el. A gyerek nem tanul, tehát meg kell buknia. A szülő pedig kétségbe eshetik gyermeke sorsa miatt.

Első sorban tehát arra kell felhívni a figyelmet, hogy a diáktartás itt Szekszárdon nem megfelelő, s a mi többé-kevésbé megfelelő, az drága. Ezen nem lehet másképp segíteni, mint hogy egy internátust kell fölállítani, a hol a szegényebb diákok kapnak olcsó ellátást. De egy internatus szervezéséhez sok pénz kell, s míg ez létesülhet, addig sok idő fog eltelni. Hanem drága itt Szekszárdon az aránylag jobb módu falusi szülők gyermekeinek taníttatása is, a kik talán szívesen hoznak áldozatot, de nem tudnak megbízható helyeket találni. És épen e miatt gazdatisztektől sok panaszt hallottunk, s van tudomásunk róla, hogy valami módot keresnek, a mi megkönnyítené helyzetüket. Ugyanis arról van szó, hogy ők maguk létesítenének valami internatus-félt, a hol fiaikat elhelyezhetik, s ezt az intézményt támogatná a gazdasági egyesület, de valószínűen támogatnák maguk a megyei főurak is, a kik egyébként sem szoktak elzárkózni, mikor gazda-

emberiségnek való szolgálást, mint a szellem küldetését fogja fel; e magas feladat kedvéért nem sajnálta a fáradságot, hogy magában a költői erőt mélyreható történelmi és philosophiai tanulmányokkal erősítse, tisztítsa s ily módon a költői műza szolgálataiban oly munkát végzett, mint nagyon kevesen ő előtte. Soha, mondja egy életűje, talán még soha sem volt a kutatás szelleme és a költői tehetség, a gondolkodó és költő egy személyben oly szorosban egybeforródva, mint *Schillerben*, *Schiller* eszthetikai tanulmányában. Mialatt a gondolkodó a költő élettelen szemléleteivel gazdagodott, egyúttal a költő a magas eszmék ragyogó fényénél melegekedhetett. Mert fölötté figyelemreméltó jelenség, hogy *Schillert*, miután műzsája sokáig pihent s az alkotástól magát visszatartotta, éppen most ragadja meg újra a költői alkotás vágya s különösen a lyra terén a leggazdagabb tevékenységet fejt ki. A kutatás mélyeibe szállott alá s a költészet kincseivel tér új alkotásokhoz vissza. Az igazság aranyát kereste s a szépség gyöngyét találta meg!

A mi a vallásos érzést és gondolkodást, az ember lelki világának ezen egyik legfontosabb megnyilatkozási módját illeti, *Schiller* a XVIII. századnak szülöttje és neveltje volt, annak a századnak, a melyben a hivatalos egyházon kívül pedig, az angol és francia felvilágosodás hatása alatt a legszabadabb rationalismus uralkodott, a mely az egész egyházi életet és szervezetet, sőt magát a keresztyénséget is sok tekintet-

ben túlhaladott álláspontnak tekintette és csak a műveletlen néptömeg, a nyers indulatok fékentartása szempontjából látta szükségesnek Isten nevének hangoztatását. E sivatag felfogás közepette a szív, a kedély jogait hangoztató Rousseau már üdítő oázisnak tűnik föl. Ily korszakban, ily eszmék befolyása alatt nőtt fel és fejlődött *Schiller*; életére és fejlődésére a pozitív keresztyénségnek ugyszóiván semmi befolyása nem mutatható ki. Nincs író a német klasszikusok közt, a kinek világlátása a hagyományos keresztyénségtől távolabb állana, mint a *Schilleré*. Neki az egész keresztyénség csak egy nagyszerű történelmi jelenség! S mégis nincs klasszikus német író, a ki a keresztyénségnek ugy erkölcsi komolyságához, mint symbolikus burkolatához, a keresztyénség magvához és szívéhez: *az érület keresztyénségéhez* közelebb állana, mint *Schiller*.

Aligha tévedünk, ha ez utóbbit a szülei ház befolyásának tulajdonítjuk. Atyjától tanulta a fáradhatatlan küzdelmet, rendíthetetlen elötörést, a szigorú önfegyelmet és önművelést. Atyja buzgó, hitéhez erősen ragaszkodó férfiú volt, a ki többek közt imádságokat is irt, — anyja szelidebb, lágyabb kedélyű, a lemondásra hajló nő volt. Atyja az életet erkölcsi feladatnak tekintette, a melyet külső és belső oldalról egyaránt kötelessége az embernek javítani; e kötelességteljesítésből merített nyugalmat és erőt, minden egyebet Isten kezébe tesz le. Az így gondolkodó és így cselekvő atyának példája s buzgó imádságai bizonyára mély

nyomokat hagyhattak a fiatal *Schiller* fogékony kebelében.

De aztán jött a katonai intézetben töltött 8 év: az intézetben uralkodó szellem már a XVIII. századé, a felvilágosodásé volt s az inkább kiirtotta, mint ápolta a vallásos érzés csiráit.

Schiller nem szabta magát vallásos érzésében és gondolkozásában a hitvalláshoz. De vajjon azért kevésbé volt-e vallásos? kevésbé volt-e keresztyén? vajjon csak egy ut vezet e az Atyához? A kinek szíve mély hódolattal hajolt meg az istenség titokzatos hatalma előtt, a kinek lelke oltár volt, a melyen a szép, jó és igaz eszményeinek áldozott, aki egész életén át az eszményekért küzdött s azokat egyre tökéletesebb mértékben megvalósította, — vajjon nem lobogott-e annak keblében a vallás olthatatlan lángja? A ki népének prófétája volt a zivataros időkben, a ki azt fölemelte, erkölcsileg meg-nemesítette s a ki azt érületének nemességével ma is vezeti; a ki a művészeteket a vallás magaslataira emelte, azokat szent gondolatokkal töltötte meg; a ki Kant nyomán az erkölcsi törvényt tekintette a legmagasabb dolognak, mint a keresztyén világnézet is; a kinek műzsája — mint Staelné jellemzően mondotta — a lelkiismeret volt: vajjon nem az istenség temploma volt-e annak kebele?

Hátra van még, hogy szóljak valamit a két nagy szellemóriás, a *Schiller* és *Goethe* egymáshoz való viszonyáról.

Goethe 10 évvel volt idősebb mint *Schiller* és egy negyedszázaddal élte túl

tisztjeik fiainak neveltetését kell támogatni.

Azt gondoljuk, hogy ez az eszme igen életre való, csak az szükséges, hogy az internatus a gimnázium, esetleg valamely középiskolai tanár felügyelete alatt álljon. És ha a vidéki gazdatisztek, jegyzők, orvosok meg tudják csinálni ezt az intézményt, ebből könnyen kifejlődhetnek az igazi internatus, a hol a szegény tanulókat is el lehetne látni idővel. Hogy ez az intézmény csakugyan üdvös volna, azt fölösleges bizonyítani. Már az a körülmény, hogy a szülők tanuló fiaikat biztos felügyelet alatt tudják, igen megnyugtató, s egészen bizonyos, hogy a felügyelet alatt álló tanulók legnagyobb része kibírná a középiskolai fegyelmet, s nem buknának el már az alsó osztályokban. De magának a gimnáziumnak is nagy előnyére válnék, ha nem volna olyan sok baja a kosztadó helyekkel, s a gimnázium munkája is megkönnyebbülne, ha tanulóinak egy részét az internatus gondosan vezetné és támogatná.

Az intézmény létesülése véleményünk szerint nem ütközhetik sok nehézségbe, de igen fontos volna, ha valamely erélyes egyén venné kezébe a dolgot, mert az írott szó csak írott szó; ez a gondolat pedig nagyon megérdemelné, hogy az érdekeltek ne csak beszéljenek róla, hanem meg is valósítsák, és minél hamarabb valósítsák meg.

A—r.

A tüdővész ellen.

A József Főherceg Szanatorium Egyesület egész komolyan hozzá fogott ahhoz a küzdelemhez, a melyet a gyilkos tüdővész ellen kell vívni, s a mint az eredmények mutatják, az egyesület küzdelme nem sikertelen. Nemsokára ugyanis az Alföldön felépül az első szanatorium, s ezt kétség kívül több is fogja követni.

Schillert. Miután egy darab ideig távol tartották magokat egymástól, sőt csaknem kitértek egymás útjából, egy teljes évtizeden át annál bizalmasabb barátságban, bensőbb összeköttetésben éltek egymással. Ha *Goethe* eleinte kerülte *Schiller* szilaj hevét s emez nem tudta magát beletalálni amannak nyugalmába, utóbb mindketten üdvös, kölcsönösen termékenyítő befolyást gyakoroltak egymásra. Sok dologban egyetértve, vagy megegyezve, mindenikök a saját útján haladt s minél láthatóbban eltértek utjaik egymástól, annál inkább sikerült nekik egymást kiegészíteniök.

A mi természetöket, szellemi egyéniségeket illeti, *Schiller* érzékeny, dúsképzeltü, szabadgondolkodású, *Goethe* szelid, kimért, derült, törekvő, a legmagasabb műveltség befogadására fogékony lélek volt; *Schiller* idealistikus, *Goethe* realistikus gondolkodású, *Schiller* szinesebb, *Goethe* egyszerűbb. *Schiller* a különöset kereste az általánoshoz s ezáltal allegorikussá válik, *Goethe* az általánost a különösben szemlélt s vele kapta az általánost is; *Schiller* eszményeit szellemének és kedélyének tetjességéből teremtette, *Goethe* a természetből és a valóságból merítette és költői céljai szerint alakította azt; *Schiller*nek a lendület és a szónoki pompa, *Goethe*nek a természetes egyszerűség tetszett, *Schiller* örömet merült el a történelem vizsgálatába és a philosophia mélységeibe s erősítette általa gondolkodását, érzését és akaratát, *Goethe* inkább a teremtett és teremtő természet

Ismeretes, hogy a tüdővész az emberek igen nagy százalékát ragadja el; ismeretes az is, hogy a betegségnek elejét lehet venni, ha az ember alkalmas módon és megfelelő időben lát a védekezéshez. A modern étellel járó munka: megterhelés, a gyárakban való hosszas foglalkozás, a hiányos táplálkozás egyrészt, másrészt pedig a korcsmai élet, az alkoholizmus mozdítja elő leginkább a tüdő megbetegedését, s a tüdővész terjedését, a mely a körülményekből folyólag leginkább a szegény emberek betegsége. És a szegény embernek természetesen a gyógyíttatás is nehezebb; mert hát hogyan üdüljön a szegény napszámos, hogyan pihenje ki magát a nyomorult gyári munkás? Hiszen ha megszakítja munkáját, elvész jövedelme, és sem magát, sem családját nem bírja fenntartani. És honnan vegye a gyógyulásra való költséget?

Ezeket a bajokat akar segíteni a József Főherceg Szanatorium Egyesület, a mely Szekszárdon is szép eredménnyel működött eddig s valószínűleg működni fog a jövőben is. De a működés csak úgy lehet igazán eredményes, ha az egyesületet minél többen támogatják, s ha országossá tudja tenni hatását. A támogatás körülbelül biztosítottnak vehető már csak azért is, mert Magyarország hőlyeit iparkodik az egyesület összegyűjteni, s hihető, hogy a hőlygek sokkal több eredményt tudnak majd felmutatni.

De hát tulajdonképpen mit akar az egyesület? Nehéz mindent pontosan felsorolni, egyébként is sok olvasó előtt ismeretesek az egyesület céljai, vagyis a betegség ellen való védekezés módjai. Legelső sorban fontos, hogy a mozgalomba az egész orvosi kar bevonassék, a melynek tagjai majd népszerű felolvasásokat és ismertetéseket fognak tartani. Ezen ismertetések sikerültebbjeit kinyomatják, és a lehető legszélesebb körökben fogják terjesztetni, hogy a mozgalom igen nagy mértékű legyen. Beviszi az egyesület a védekezés szükségének tudatát az iskolába is, és jutalmazni fogja azokat a tanítókat és orvosokat, a kik nagyobb buzgóságot fejtenek ki az eszme fölvirágoztatása körül. A betegeket a család köréből a gyógyító házakba fogja vonni, s a betegek családjait támogatja. Általában felüleli a tüdőbetegség csapásai enyhítésének, a védekezésnek, az ovóintézkedésnek minden tenni valóját.

Valóban nemes emberbaráti szándék. Ha tekintetbe vesszük, hogy félmillió tüdőbeteg van az országban, s a halálozások száma évenként hetvenezer, akkor igazán el kell ismerni, hogy az egyesület nagy és nemes dologra vállalkozott, és el lehet várni, hogy mindenki, a ki csak teheti, támogatni

fogja az egyesület törekvéseit úgy anyagilag, mint erkölcsileg. Mert a munka csak akkor lehet igazán eredményes, ha a védekezés és annak módjai átmennek a köztudatba és az egész társadalom együtt, vállaltva iparkodik az ügyet előmozdítani. Sok ember életének megmentéséről van szó, s ez másképp nem történhetik, mint nagyarányu mozgalommal és hathatós támogatással.

Fájdalom, az országnak igen sok szanatoriumra van szüksége, s ez a sok szanatorium igen sok pénzbe kerül. De ha az ember arra gondol, hogy országos érdekek függenek a cél megvalósításától, hogy a kivándorló és pusztuló magyarság fenntartásáról van szó, akkor alig akadhat valaki, a ki ne iparkodnék tehetségéhez mért módon hozzájárulni az egyesület munkájának támogatásához.

Nem is hihetjük tehát, hogy a legnagyobb sikere ne legyen annak a lelkes agitációnak, a melyet a József főherceg szanatorium egyesület minden irányban kifejt, mert kit ne győznének meg az egyület vezetői által éppen most kibocsátott igazán megindító sorok, a melyek a következőképen hívják fel a társadalom minden rétegét a nemes emberbaráti eszme felkarolására:

„Esdő szó a tüdőbetegek érdekében!
Félmillió tüdőbeteg van az országban és ezek hetedrészre, hetven—hetvenötezer ember meghal évente tüdővészben.

Borzalmas pusztítás. Világrengető csatáknak nem volt annyi halottja.

Szörnyű kór, mely javaerejében támadja meg a kenyérkeresőt, sorvasztja és pusztítja. Pedig legtöbbjét meg lehetne menteni, ha idejében gyógyíthatnánk őket, ha a jó szivek ligát alkotnának, mely zászlajára a tüdővész ellen való küzdelmet írja, ha ez a liga az egész országra kiterjesztené működését és minden rendelkezésre álló módon igyekeznék a tüdőbetegség csapásait enyhíteni.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület ebbe a ligába belépésre szólít minden jó szívet.

Budapesten, hazánk fő- és székvárosában június 4-én, vasárnap, országos gyűlést tartunk. Ezen a gyűlésen az ország minden vidékére kiterjedő és évekre szóló munkaprogrammot állapítunk meg. Elhatározzuk, hogy gyógyítóházakat, üdülőházakat létesítsünk, ambulatóriumokat állítsunk föl, terjesztjük a tüdőbetegség ellen való védekezés ismereteit. Kikutatjuk és kivonjuk a családból a betegeket és kevesbitjük a fertőzés, a betegség terjedésének alkalmát. Széles alapon tervszerű és erélyes munkát indítunk meg. Azt akarjuk, hogy ez az országos csapás

kebelén szeretett pihenni, szemlél ödve, kutatva, élvezve. „Én a természetet kerestem, mondja *Goethe*, *Schiller* a szabadságot kereste”. *Schiller* a drámában, főképp a tragédiában nagyobb, *Goethe* az eposzban és a lyrában.

Bár szellemük, gondolkodásuk alapján különböző volt, lelkeik összhangját, barátságukat 10 évi együttműködésük alatt mi sem zavarta meg. Mindenikök azt látszott tisztelni amásikban, a mi ő belőle hiányzott s ily módon akarta mintegy a saját lényét kiegészíteni. Alkotásaikban kölcsönösen támogatják egymást. *Wallenstein táborában* goethei élet fuvalma leng, *Herman és Dorothea* schillerei szellemet lehel. Mint két fejedelem, akik közösen, egyetértőleg, féltékenység nélkül uralkodnak a német költészet fölött, úgy áll előttünk a két költő s a szobrász is úgy ábrázolja őket Weimarban, a mint közös talapzaton egymás mellett állanak, közösen tartva a babérkoszorút, a mely mindkettőjüket egyaránt megilleti. Ugy éltek, mint két ikercsillag s így fognak — századokkal is haláluk után — az emberiség emlékezetében élni.

Schiller halála előtt 10 nappal, április 29-én látták egymást utoljára. *Schiller*, hosszú, kínos betegsége után kissé jobban érezve magát, a színházba készült menni, ekkor belépett hozzá *Goethe*, a ki maga is hosszabb ideje gyöngékedett s most először jött ki házából. *Schiller* marasztalni akarta őt, de *Goethe* nem akarta barátját a színházról visszatartani, így együtt mentek le s alant a *Schiller* háza előtt bucsuztak el

egymástól. Egyikök sem sejtette, hogy utoljára látják egymást. *Schiller* még az este rosszul lett, állapota napról-napra súlyosbított s végre május 9-én, délután, csendesen elhunyt. Halála mélyen lesújtotta *Goethét*; napokig szobájába zárkózva, siratta barátját s a *Harangdalhoz* írt *Epilogusában* emelt neki halhatatlan emléket. *Schiller* temetése május 12-én éjjel, 12 és 1 óra közt, a legnagyobb csöndben ment végbe s másnap volt a templomban a gyászünnepély. Koporsója a fejedelmi sírboltban, a *Goethe* koporsója mellett nyugszik; a kik életökben oly közel álltak egymáshoz, halálukban is egymás mellett pihennek!

Boruljunk le lélekben a nagy költő emlékezete előtt! A költő nem egy nemzeté, hanem az egész emberiségé, minden szívé, a mely nemes hevületre, az eszményekért való lángolásra képes. Művész hazája széles e világ! — tartja a közmondás. Mutassuk meg hódolatunkkal, kegyeletünkkel, hogy nem állunk hátrább a többi kultúrnépeknel a művészet, az eszményi javak kultuszában, — hogy méltó tagjai vagyunk a művelt népek köztársaságának, a mely ma a művészet fölcent papjának emlékezetét megkoszorozza: Ha a költőnek, művésznek hódolunk, az isteni szellemnek hódolunk s magunk is részeseivé, tovább plántálóivá válunk az égi sugárnak!

Áldott legyen *Schiller* emlékezete!

enyhüljön, a fertőzés alkalmá gyérüljön, hogy valóban ezrek és ezrek életét mentjük meg.

Ezt azonban csak akkor tehetjük, ha a kibontott zászló alá seregel minden jó ember, ha mindenki segíti ezt az emberbaráti törekvést.

Aki nekünk ajánlja föl áldozat-filléreit, az a legszebben imádkozik. Mert Istennek tetsző legszebb imádság a jótett.

Kérünk minden melegen érző szívet: lépjen be tagul az emberszeretnek ebbe a szövetségébe és legyen kegyes a mellékelt aláírási ívet kitölteni és esetleg tagokat gyűjteni. A tagsági jogokra és kötelezettségekre vonatkozó tudnivalók az aláírási ív hátlapján olvashatók. Kivánságra alapszabályt is készséggel küld az egyesület (Budapest, IV., Kigyó-tér 1. Királyi bérpalota.)

Töröljük le a szenvedésnek a bánatnak könnyét, oszlassuk a kétségbeesés rettenetes érzést, ragadjuk ki a halál karjaiból a sorvadó emberek ezreit!

Mentsük meg a tüdőbetegeket!

Budapest, 1905. május hó.

Ehhez a lelkes felhíváshoz nem lehet sok hozzátennivalónk. A József főherceg szanatorium ügye itt minálunk is a legjobb kezekbe van letéve. Döry Pálné az itteni bizottság fíradhatlan elnöke már eddig is hatalmas agítációt fejtett ki a nemes emberbaráti eszme érdekében. Kövesse tehát őt fáradozásában társadalmunk minden rétege, kövesse kivált Tolnavármegye mindenkor lelkes hölgyközönsége — s ezáltal nemcsak az igazán nemes gondolkozású alispánné önzetlen fáradozásának adja meg erkölcsi jutalmát, de magát a lelkes célt is a leghatásosabban elősegíti.

H I R E K.

— **Hangverseny Szekszárdon.** Döry Pálné a József Főherceg Szanatorium egyet szekszárdi bizottságának elnöke közel két hónapon át fáradozott, hogy a nemes emberbaráti szándék előmozdítása céljából magasabb színvonalon álló s nagyobb anyagi jüvedelemmel is kecsegtető hangversenyt rendezzen. Igazán nagy elhatározás s mondhatni önfeláldozó lelkesedés kell hozzá, hogy valaki egy ilyen rengeteg sok utánjárással és kellemetlenséggel járó feladatra határozza el magát. A József főherceg szanatorium egyet itteni bizottságának elnökét méltán megilleti tehát a legnagyobb dícséret, hogy leküzdve a számtalan akadályt, lelkes utánjárásával mégis valami 600 koronán felüli összeggel gyarapította a nemes célt. Nagy bajjal járt már a programnak összeállítása is. A szanatorium bizottság fíradhatlan elnöke sokakat felkért a közreműködésre, sokan meg is ígérték, de az utolsó perczben egy és más okból bejelentették elmaradásukat úgy, hogy az ünnepség programját ugyszólván csak az utolsó perczben lehetett összeállítani, akkor is csak távirati érintkezés útján. Így *Barabás* Bélát távöltartá a sokkal érdekesebb nagy politikai koncert, *Pete* Lajos kaposvári zongoraművészt és népdalköltőt a családjában előfordult megbetegedés akadályozta meg a megjelenésben. Mint már jeleztük Budapestről *Kaczér* Margit a m. kir. opera művésznője, továbbá *Walterskircheni Effenberger* Ágostonné és *Mihályi Perco* Vlada voltak itt, továbbá *Somogyból* báró *Inkey* Pál kiváló tárogató művész. A Budapestről érkező művésznőket a rendezőség s *Wosinsky* Mór szombaton délután a 4 órai vonatnál várta. Báró *Inkey* még pénteken megérkezett, *Döry* Pál alispán vendége volt, a többi vendégek pedig *Wosinsky* Mór apátylebánoshoz szálltak, ki vendégszerető hajlékában este vacsorát adott a tiszteletükre. A hangverseny úgy fél tíz tájban kezdődött. Szekszárdról aránylag kevesen vettek részt. Oka biz ennek az is, hogy az egész világon talán a legtöbbet a magyar társadalomnak kell áldozni közeczelokért s így bármily kicsinyes okként hangozzék is, bizony kimerül anyagi ereje a jótékonyág gyakorlásában. A vidék azonban a szokottnál valamivel nagyobb számmal volt képviselve. A műsört

Mihályi Perco Vlada zongora játéka nyitotta meg, ki *Liszt* Ferencz „Fantasie hongroise” című darabját adta elő igazán szép és korrekt játékkal. *Kaczér* Margit a magy. kir. opera tagja előbb a Fauszt „Ékszerárióját”, majd a közönség tündető tapsaira, műsoron kívül, a „Mért szeretsz oly nagyon” kezdetű dalt énekelte nagy hatással. A kiváló művésznőt zongorán *Krammer* Zsófia urhölgy kísérte, ki igazán dícséretes buzgalommal s nemes igyekezettel egy nap alatt tanulata be a négy nehéz darabot s ugyszólván minden próba nélkül vállalkozott a kíséretre. Talán éppen a többszöri próba elmaradása volt az oka, ha az első darabnál az ő általános ismert zongorajátéka nem simul teljesen az énekhez, mert ének-művésznőt kísérni meglehetősen nehéz feladat, sok gyakorlat, össze szokás, a művésznő temperamentumának s előadási módjának teljes kiismerése szükséges hozzá. A többi darabok kísérete azonban már teljesen precíz volt, a szép ének mellett teljes elismeréssel honorálta mindenki *Krammer* Zsófia szép játékát is. A műsör harmadik száma báró *Inkey* tárogató szólója volt. Perczekig tartó taps jutalmazta a valóban művészi játékot. A közönség valóban el volt ragadtatva a tárogató mélabús hangjaitól. *Inkey* báró *Mihályi Perco* Vlada urhölgy kísérte zongorán. *Walterskircheni Effenberger* Ágostonnének nagy művészzel zongorán előadott magyar népdalai is nagy hatást keltettek, úgy, hogy a felhangzó tapsra a jeles művésznő még egy pár dallal megtoldotta a programot. Ezután *Kaczér* Margit a közönség nagy tetszése mellett elénekelte a „Csillog a harmat” s „Tavaszi dal” című énekszámokat, hatalmas tapsokat kapva művészi előadásáért. Végül *Garay* Lajos zenekarának kíséretével ismét *Inkey* Pál báró tárogató játéka következett. *Kurucz* és népdalai szünni nem akaró tapsvihart keltettek, úgy, hogy pár népdallal neki is meg kellett toldania a programot. A figyelmes rendezőség az összes szereplőhölgyeket szép virágcsokorral tüntette ki. A hangverseny után tánc következett, a mely körülbelül 3 óráig tartott. Kár, hogy táncos fiatalember kevés volt. A hangversenyen részt vett hölgyek névsora a következő: Asszonyok: Bezerédj Pálné (Hidjártól), Bajó Pálné, Bakay Dezsőné (Nagydorogról), Bunn Lajosné (Paksról), Döry Pálné, Döry Elekné (Zombárol) Döry Ödönné (Tüske p.-ta), Forster Zoltánné, báró Jeszenszky Józsefné (Apáthiból), dr. Kramolin Gyuláné, László Lajosné, dr. Leopold Kornélné, dr. Müller Ferenczné, Mehrwerth Lajosné, Perlaky Józsefné, Perczel Józsefné (Bikácsról), Rácz Józsefné, Szentpétery Józsefné (Paksról), özv. Sass Istvánné, dr. Spányi Kornélné, Szondy Istvánné, Tekus Vilmosné, Tóth Károlyné, Wigand Jánosné és Weiner Károlyné (Janyárol). Leányok: Bakay Ilonka és Bakay Juliska (Nagydorogról), Döry Natália, Étl Cresti, Jeszenszky Filda baronesz (Apáthiból), Horváth Györgyike, Krammer Zsófia, László Vilma, Mehrwerth Erzsike, Perczel Claris és Perczel Margit (Bikácsról), Szondy Erzsike, Szentpétery Blanka (Paksról), Tóth Bözsike, Ugron Sári (Budapestről) és Wigand Hedvig.

— **Személyi hír.** *Zánody* Albin rózsahegyí kir. törvényszéki elnök e hó 18-án Szekszárdon időzött.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. *Selez* József kir. törvényszéki elnök az elmúlt héten hivatalos vizsgálatot tartott a bonyhádi és paksi kir. járásbíróknál.

— **A m. tud. akadémia új tiszteleti tagja.** A mint már jeleztük, Gróf *Apponyi* Sándor, vármegyénk tudós főurat a m. tud. akadémia május hó 12-én tartott tagválasztó ülésében a történeti és régészeti tudományok terén szerzett érdemeiért tiszteleti taggá választotta.

— **Köszönet nyilvánítás.** *Lukács* György főispán, mint a József kir. herceg Szanatorium egyesület elnöke lelkes hangú levélben mondott köszönetet *Döry* Pálnének a szanatorium bizottság szekszárdi elnökének azért az igazán sok utánjárásért és fáradozásért, amellyel a szekszárdi hangverseny szép erkölcsi és anyagi sikerét lehetővé tette. A levél írója az elért eredményt is igen szépen tartja, ha nincsen is kellő arányban az

alispánné lelkes fáradozásával. Kiemeli, hogy ritkán talál ilyen nemes emberszeretetre s kéri az alispánnét, hogy jövőre se veszítse el kedvét s támogassa őt a szervezés nagy munkájában. Együttal a beküldött 572 koronát is hálásan nyugtatja. Az alispánnéhoz ez alkalommal *Verner* László, a Néplap felelős szerkesztője, a szanatorium egyet titkára szintén meleg hangú köszönő levelet intézett, különösen kiemelve s megköszönve az alispánné közbenjárását, a mellyel a kiváló tárogató művész, báró *Inkey* Pál szereplését kieszközölni zives volt.

— **38 ezer márkás ajándék a múzeumnak.** Említettük már, hogy *Szluha* István országgyűlési képviselő egy értékes kodexet ajándékozott múzeumunknak. *Wosinsky* Mór apát, muzeumi igazgató felvitte a könyvet megvizsgálás végett Budapestre *Fejérpataky* Lászlóhoz, a magyar nemzeti muzeum könyvtárának igazgatójához, ki a gyönyörű kiállítású kodexet 38 ezer márkára becsülte. Ez aztán fejedelmi ajándék!

— **Kitüntetéssel tett tanári alapvizsga.** *Holub* József, *Holub* János polgáriskolai tanár fia kitüntetéssel tette le a tanári alapvizsgát.

— **János nap.** *Krammer* János polgári iskolai igazgatót, ki már 29 éve áll a szekszárdi polgári fiúiskola élén, keddi névnapja alkalmából barátai és tisztelői nagy számmal keresték fel lakásán, hogy őt üdvözölve, iránta való szeretetteljes ragaszkodásuknak ez által is kifejezést adjanak. A polgári iskola növendékeinek küldöttsége az előtt való este tisztelgett az általános szeretetnek örvendő igazgatójánál.

— **A sárközi népelet festője.** *Csók* István festőművész, ki pár éve Ócsényben festett pompás képeket, most a párisi „Société des Artistes Français” szalonjában állított ki. Képének címe „Atelier interieur”, a melynek sok a kiváló kvalitása, a kritika szerint egy hanyatt fekvő szép nőnek a feje és leomló haja különösen remekül van megfestve.

— **Uj akademikus** Dr. *Lőrenthey* Imre e. tanárt, a jeles földtani szakíró, ki Szekszárdon is gyakran időzött régebben, a m. tud. akadémia lev. tagjává választotta.

— **Eljegyzés.** *Haan* Erzsikét, *Haan* Gyulának, a dunaföldvári I. leánykiházásitási egyet elnökének leányát eljegyezte *Huber* Ferenc Dunaföldvár községi jegyzője.

— **A József főherceg szanatorium Egyesületének szervező országos gyűlése,** a mint lapunk más helyén is jeleztük, a jövő hó 4-én lesz Budapesten. A gyűlés tárgya: Elnöki megnyitó és ennek keretében jelentés a szervezés eddigi méreteiről. Augusztá kir. hercegnő üdvözlése. *Korányi* Frigyes előadása. Munkaprogram megállapítása. Választások. Indítványok. Vármegyénkbeli *Döry* Pálné bizottsági elnök mindenestire részt vesz a zászlóbontáson, de kívánatos, hogy hölgyeink is mennél számosabban megjelenjenek ott. A nagygyűlésre érkező tagok részére az államvasutak igazgatósága bármely kocsii osztályra félóra vasuti jegyet ad. Az egyet irodája (Budapest, IV., Kigyó-tér 1., Királyi bérpalota) felvilágosítást ad a kérdészködőknek s kívánatra a szállodákban szobákat is lefoglal.

— **Esküvők.** *Stázs* Dezső hatvani törvényszéki irodatiszt esküvője e hó 18-án volt Szekszárdon *Gerscha* Juliskával, *Gerscha* Henrik volt selyemgyári könyvelő leányával. — *Piatsek* István a Tolnamegyei takarékos hitelbank volt könyvelője e hó 21-én tartja esküvőjét *Kele* Györgyikével Kotoron.

— **Érettségi vizsgálatok.** Az érettségi vizsgálat írásbeli része mai napon ért véget a szekszárdi főgimnáziumban. A szóbeli vizsga ideje még bizonytalan. *Várad* Károly főigazgató ugyanis akadályozva van a megjelenésben s a vizsgai elnök még nincsen kinevezve.

— **Uj kép a múzeumnak.** *Wosinsky* Mór apát, muzeumi igazgató új szemléltető képet rendelt meg a kelta korra vonatkozólag *Löschinger* Hugó tehetséges festőnél, ki a többi szemléltető képeket is festette.

— **Majális.** A szekszárdi izraelita elemi iskola tanítói e hó 17. majálist rendeztek növendékeiknek. Délután 2 órakor vonultak

ki a Mutschenbacher-féle nyári mulatóhoz s ott Garay Lajos bandája mellett mulattak mindaddig, míg az eső el nem mosta a mulatságot.

— **Közigazgatási bejárás.** A kereskedelmiügyi miniszter a *szekezsárd-simontornyai és varsád-uzdi* törvényhatósági közutak kiépítendő szakaszának közigazgatási bejárást *junius hó 16-án d. u. 3 órára* tüzte ki; gyülekezési hely *Uzd* községébe.

— **Főszolgabíró választás.** *Thuranszky* Lajost, *Jasek* Sándor vármegyei aljegyző sógorát Esztergom vármegye a muzslai járás főszolgabírójává választotta.

— **Jegymegváltás.** A József főherceg szanatorium javára folyó hó 13-án megtartott hangverseny alkalmával jegyüket megváltották: gróf Széchenyi Sándor 20 kor., gróf Széchenyi Domokos 10 kor., Sztankoványzky János 10 kor., Sztankoványzky Imre 10 kor., Kovács S. Endre 20 kor., Ismeretlen társaság nevébe egy szép jó leányka 10 kor., Gróf Apponyi Géza és neje 50 kor., Braun Margit 5 kor., Goldberger J. Mór 10 K., öz. Döry Jenőné 5 K., Szeghy Sándor 5 K., A Tolnam. Tak. és Hitelbank 10 K., Fónagy József s neje 20 kor., br. Jeszenszky József 5 kor., Döry Hugó 5 kor., br. Fiáth Elemér 5 kor., öz. Kramolin Emilné 5 kor., Bernrieder József 5 kor., Döry Ödön 10 kor., Döry Elek 15 kor., Bezerédj Pál 20 kor., Dr. Hangel Ignác 5 kor., Leopold Sándor s neje 10 kor., dr. Rubinstein Mátyás 5 kor., dr. Leopold Kornél 10 kor., Csapó Vilmos és családja 15 kor., Janosits Károly 5 kor., Fekete Ágoston Tolna 5 K., Perczel Lajosné 10 K. Összeg 320 kor. Belépti jegyekből 522 kor. Együtt 842 kor. Kiadás 235 kor. Maradt tiszta bevétel 607 kor.

— **A tolnamegyei gazdasági egyesület választmányi ülése.** A tolnamegyei gazdasági egyesület választmánya ma délelőtt 9 órakor *Jeszenszky* Andor elnöklésével Szekszárdon ülést tartott. A tárgysorozat a következő volt: 1. Jegyzőkönyv-hitelesítők kijelölése. 2. A folyó évi tehén- és üszódijazások előkészítése. 3. Az O. M. G. E. átirata, a katonai vonatosztályok kisorsolt lóanyagának tenyésztésre alkalmazása ellen. 5. Az O. M. G. E. átirata, peres ügyekben eljárásra hivatott mezőgazdasági szakértők kijelölése tárgyában. 6. A vasmegeyi gazd. egyesület átirata, az oltó anyagot termelő intézetek állami felügyelet alá helyezése iránt. 7. A földmívelésügyi miniszterium az „Állategészségügyi törvények, rendeletek és elvi határozatok” című könyvet ajánlja. 8. A m. kir. statisztikai hivatal előfizetési felhívása, 1905. évi kiadványaira. 9. Az „Agraria” gépforgalmi r. t. fogatos ekét ajánl kipróbálásra. 10. Konold Frigyes kérvénye, a gazdatiszti alaki képesítés hiánya alól leendő felmentés ügyében. 11. Gerjen község anyagi támogatás iránti kérvénye. 12. Győry János kérvénye, szövetkezeti jutalomdíjért. 13. Tagok sorában beálló változás. 14. Időközben felmerülő ügyek és indítványok.

— **Színi értesítés.** *Szilágyi* Dezső szingizgató, ki múlt évben Szekszárdon is sikerült előadásokat rendezett, Zalaszántótról értesíti lapunkat, hogy a kormánytól Tolna, Baranya, Somogy és Zala vármegyék területére a forma szerint megalakult színi kerületek kivételével, kizárólagos joggal szingizgatói engedélyt nyert. Társulata névsora következő: Aranyosi Bella, operette és népszínmű énekesnő. Bándi Rózsi, opera és operette coloratur énekesnő. Bánfalvy Etel, vígjátéki szubrette. Lőrinczy Erzsi, hősnő. Lőrinczy Aranka, segédénekesnő. V. Berzsenyi Margit, anya és komika. Tihanyi Katicza, operette komika. Sz. Folytényi Róza, társalgási. Lendvai Ferike, naíva. Czinczár Eszter, Göbbölös Vilma, segéd színésznők. Horváth Ilona, Nagy Emilia. Szifágyi Dezső, jellem komikus. Vágó István kedélyes apa. Simon Jenő, hős szerelmes. Kiss Pista I. operette és népszínmű bariton. Bátor Béla, világfi és szalon komikus. Márkus Sándor, operette buffó. Eöry P. Béla, siheder színész. Sarkadi Endre, burleszk komikus. Pásztor János, drámai apa. B. Szabó Károly, segéd operette tenor. Krecsányi Flóra, sugónő, továbbá megfelelő kar és technikai személyzet. Köhler Károly karnagy. Szekszárdra érkezése idejéig

ugyan még nem jelzi, de felbuzdulva a tavalyi sikerén, azt hisszük, az idén sem kerüli el városunkat.

— **Magyar iparművészek kitüntetése.** Az amerikai st. louis-i nemzetközi iparkitüntetésen három jeles iparművészünk vett részt művészi kivitelű tárgyakkal s ezekkel a magyar kiállításnak sikerét hathatósan előmozdították. Most a király is kitüntette a jeles művészeket s méltók arra, hogy őket mint a magyar ötvös-, üveg- és agyag-iparművészet elsőrangú és világhírű képviselőit a közönség szélesebb körben is legalább nevükben megismerje: *Bachruch* Károly ötvösművész és utódai *királykúti* előnévvel magyar nemességet kapott; *Zsolnay* Miklós, a *Zsolnay-majolika-gyárak* tulajdonosa a *III. oszt. vaskorona-rendel* és *Róth* Miksa üvegfestő művész a *Ferenc József-rend lovagkeresztjét* kapták. Mind a hárman rászolgáltak becsülettel a kitüntetésre, mert a dicsőség, mit a kiállítás szereztek, a magyar hazára, a magyar nemzetre deríti fényét.

— **Elmaradt tornaünnepély.** A főgimnáziumi tornaünnepélyt közbejött akadály miatt elhalasztották s azt nem f. hó 20-án, hanem f. hó 21-én d. u. fél 5 órakor, ha pedig kedvezőtlen lesz az idő, akkor 24-én tartják meg.

— **Az izraelita országos-iroda új helyettes elnöke.** Az izraelita hitközségek kerületi elnökei folyó hó 15-én Budapesten tartott közgyűléstükön *Leopold* Sándor szekszárdi izr. hitközségi elnököt, az izr. országos-iroda helyettes elnökévé választották.

— **Tambura hangverseny.** A bajai tamburások e hó 18-án hangversenyt rendeztek a szekszárdi kaszinóban. Szép számú közönség hallgatta.

— **Jégeső.** Az idén korán megkezdte a jég garázdálkodását. E héten már többfelé vonult el vármegyénk felett jégvihar. Így volt Szekszárdon, a palánki hegy egy részén, Medinán, Mórágyn, Bátaszéken, Alsónyéken, Deesen, szerencsére a jég mindenütt nagy esővel jött, így nem sok kárt tett.

— **Kugli partik.** A szekszárdi róm. kath. olvasóköri mult szerdán kezdődtek a szokásos kugli partik. Este pedig zóna halpaprikás volt.

— **Nyári mulatság.** A „Szekszárdi Kath. Legényegyesület” ifjúsága f. évi június hó 4-én a Mutschenbacher-kertben, az egyesület pénztára javára, konfetti és serpentin-csatával egybekötött zártkörű nyári mulatságot rendez. Kezdete d. u. 4 órakor. Felülfizettek köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen időjárás esetén a mulatság június 18-án tartatik meg.

— **Birtok parcellázás.** Pár héttel ezelőtt megemlítettük, hogy *Döry* Elek eladta zombai, Andor nevű birtokát 420 ezer koronáért. Most úgy értesülünk, hogy az új tulajdonosok *Spitzer* Gyula és *Fleischmann* Lipót a birtokot parcellázzák. A mérnöki munkálatot *Fejős* Károly szekszárdi mérnök végzi.

— **Helyszíni szemle.** A közigazgatási bizottság helyszíni szemlét rendelt el annak konstatálása végett, hogy forgalmi tekintetek csakugyan szükségessé teszik-e a kórház mellékhelyeinek lebontását a mellételek elvonuló utca kiszélesítése céljából. A bizottság tagjai *Döry* Pál elnöklésével *Jeszenszky* Andor, *Bajó* Pál főszolgabíró, dr. *Hangel* Ignác tisztí főorvos, *Podhoranszky* Géza műszaki tanácsos s a községi előljáróság. A szemlét ma délelőtt tartják meg.

— **Nyakszirt merevedés.** Ennek a veszedelmes járványos bajnak is megvan már az első betege vármegyénkben. *Szentiványi* főszolgabíró jelentette be hivatalosan, hogy *Drizler* Magdolna nagymányoki 14 éves leány e hó 10-én agy-gerinczagy hártyaloban megbetegedett. Ez a tudományos neve a veszedelmes betegségnek. *Hangel* Ignác főorvos javaslata alapján a kellő intézkedések megtétettek.

— **Pályázat postamesteri állásokra.** A kurdi és tengődi postamesteri állásra pályázat van hirdetve. A kérvény benyújtásának határideje f. év június 9.

— **Honvédtemetkezési segélyek.** A miniszterelnök *Buzsáki* István szakcsi lakosnak *Buzsáki* Ferenc volt 1848/9. honvéd közvitéz után, — *Tóth* Pál István öcsényi lakos-

nak *Tóth* Pál János volt 1848/9-iki honvéd közvitéz után 30—30 korona temetkezési segélyt utalványozott.

— **Iparkitüntetés.** A szekszárdi ipartestület elhatározta, hogy iparostanoncz-kiállítás rendez a tanoncz-iskolai év végével a polgári iskola rajztermében. Az érdemes munkákat jutalomban is részesítik.

— **Honvéd nyugdíj.** A miniszterelnök *Gyulay* József pinczehelyi volt 1848/9. honvédnak 96 kor. évi nyugdíjat utalványozott.

— **Kivételes nősülések.** A honvédelmi miniszter *Bekk* József hógyészi, *Szabó* József kányai, *Kis* Sándor felsőregi, *Hohnevald* Lipót zombai, *Szentpáli* János duzsi, *Horvát* József pinczehelyi, *Reich* István simontornyai, *Sebestyén* Pál medinai, *Szabó* József gyulaji, *Meksi* János faddi, *Straubinger* József tolnai, *Tar* János bátai, *Vindt* János mórággyi, *Beréndi* József szakcsi, *Hegedüs* János gyulaji, *Joó* Antal faddi lakosoknak a kivételes nősülést megengedte.

— **Vasuti részvényesek közgyűlése.** A fehér és tolnamegyei helyiérdekű vasutak részvényesei e hó 27-én déli 12 órakor Budapesten a társaság hivatalos helyiségében (Lipót-körut 3. sz.) közgyűlést tartanak.

— **Köszénbányavétel.** A salgótarjáni köszénbánya részvénytársaság *Isberry* Rezső báró bécsi lakostól a nagymányoki köszénbányát a vezetése alatt álló „Esztergom—szászvári köszénbánya részvénytársaság” részére megvásárolta. E vétel valószínűleg a baja—bátaszéki vasuti hid megépítésével remélhető kedvezőbb szénértékesítési kilátásokra vezethető vissza.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A belügyminiszter a Bátaszékhez tartozó *Kövesd* pusztán alakult olvasóköri alapszabályait jóváhagyta.

— **Orvhalászat tilalmas időben.** A halak ivási időszaka még nem tellett le, de azért a szenvedélyes halászok nem nyugosznak a tilalmi időben sem. Csak nem régiben csiptek meg a csendőrök egy társaságot, mely 75 méteres öreghálóval dolgozott; most meg Bátán érték rajta *Lambert* Mihály tolnai, *Mersicz* Ferenc és *József* dunaszekcsi lakosokat, kik a bátai holt Dunaágban szertettek volna egy kis halpaprikásnak valót szerezni. Már 16 kilóra valót összeszedtek, mikor a csendőrök tetten érték őket. *Tóth* István bátai lakos pedig mikor a csendőröket észrevette, ott hagyta a parton ladikját, 7 kilóra való halát, tucatot halóját és a ladikban összes felső ruháját s ümögben-gatyában beszaladt a partifüzesbe nehogy a csendőrök megfogják. Természetesen kitudódott, hogy ki a parton felejtett holmi s *Tóth* István uram sem kerüli el a hatóság paprikás bírságját.

— **Aki fogadásból vadászik.** *Boros* József bogyiszlói vadőr jelentette a csendőröknek, hogy a mözsi határban orvvadászok vannak, mert több lövést hallott. A csendőrök azután el is fogták *Varga* János, *Vig* István és *Varga* György mözsi legényeket, kik közül *Varga* János volt a Nimród, a másik kettő meg a hajtó; legalább *Varga* úgy adta elő, hogy *Vig* Istvánnal, a ki kételkedett az ő vadászó képességében, öt liter sillerborban fogadott, hogy tud nyulat löni. El is hozták a sógorának kétesövű vadászfegyverét s *Vig* meg *Varga* György hajtottak is neki két fülest, melyek mindegyikére ráduplázott — azonban csupán csak a kocza vadászok által lött lyukakat szaporította meg négygel. Így végződött az állítólagos fogadás, melynek az öt liter boraránál valamivel nagyobb sallangja lesz.

— **Jutalom hulla kifogásért.** A belügyminiszter *Gyulai* Miklós szekszárdi lakosnak egy hulla kifogásért 20 korona jutalmat utalványozott.

— **Öngyilkos akart lenni.** *Helper* Károly szekszárdi pékmester e hó 16-án délután lakásán öngyilkossági szándékból föbe lötte magát. A pisztoly durranásra felesége éppen jökor ért a szobába, hogy a fegyvert az öngyilkos jelölt kezéből kivegye, mert másodikban is magára akart löni. Gyógyítás végett a kórházba szállították.

— **Veszedelmes a bikát ingerelni.** *Greif* Antal ózsák pusztai ácsmester az itató kutnál dolgozott; munkája közben a közelben

levő bikával is ráért ingerkedni. A bikának azonban ősi természeténél fogva semmi kedve sem volt a játékra s ezt *Greifnak* hatalmas bögésekkel adta tudtára. A szerencsétlen ácsmester a bögésekre még ütlegelni kezdte a bikát. Ettől aztán e bika még böszebb lett, egy pillanat alatt lágyékon szurva, szarvaira kapta ingerlőjét, azután felvágta a levegőbe s mikor a földön hevert a szerencsétlen ember, akkor ráesett izmos lábaival s addig tiporta vak dühében, míg *Greif* a lelkét ki nem lehelte. A segélykiáltásokra oda rohanó béresek képtelenek voltak a dühös állatot levernő áldozatáról.

— **Tüzek.** *Jakó* János paks—fadd—bogyiszlói védgátörnek 5 éves fia és 7 éves leánya gyufával játszott a szalmában s azt meg is gyújtották, így az őrháznál a szertartó, nagymennyiségű deszka és karó, meg a telefon oszlopok s egyéb védelmi szerek valami 6030 korona értékben elégték. A gátör maga is nagy kárt szenvedett. — A gondatlan szülőket a paksi kir. járásbírósnál feljelentették. — E hó 7-én Kajdacson is nagy tűz volt. *Petroczi* János szolgáló legény eldobott gyufájától tüzet fogott az istálló s 7 ház különféle gazdasági cikkekkel és terményekkel együtt elégett. A helyszínén megjelent *Rassovszky* Julián főszolgabíró és *Bajó* János szolgabíró is, az utóbbi a paksi tűzoltóságot vezette a vész színhelyére.

— **A násznagy halála.** *Balázs* János násznagy volt Döbröközön a *Kudics* Mihály lakodalmán. Éppen a boros üveget tartotta kezében, a mikor hirtelen rosszul lett, szívéhez kapott s pár perc alatt meghalt. *Nagy* István főszolgabíró, dr. *Kertész* Lipót járás orvossal e hó 9-én tartotta meg a helyszíni szemlét. A vizsgálat a halál okául szívshühűdést állapított meg.

— **Humoros jelentés a cserebogarakról.** Egyik szekszárdi hivatalfőnök a következő jelentést kapta a minap: m. k. Tekintetes Gondnok ur. Alásson jelentem a tekintetes Gondnok urnak, hogy a Gy. . . . község volt a béresek erdejéből a keleti és nyugoti lénian északi részéből levellest vittek a következő módon. K. Gy. birtokos egy kocsiával ápr. 15 dikén és L. J. egy kocsis derekal ezis birtokos Április 27-dikén. N. N. nap-számos 2 zsakal és egy lepedővel április 28 dikén. kérem a tekintetes gondnok urat a cserre bogarak nagy mértékben dolgoznak. Kérem szépen a tekintetes gondnok urat a hivatalos fel szollításomra engedelmessétek. Becses intézkedése mellett maradok a tekintetes gondnok urnak alázatos szolgálója. T. F.

— **Elcipett szerencsejátékos.** *Volf* Mihály bonyhádi illetőségű szerencsejátékos egyet gondolt magába és elment szerencsét próbálni *Agárdra*, az agárdi bucsu napján. Sátorfáját hamarosan fölütötte a nyílt utcán s ott a járókelők előtt vetegette a szerencse kockákat az érdeklődő közönség számára; de nem sokáig zsebelhetett, mert a csendőrök hamar észrevették s *Volfot* eltiltották a hamis szerencse mutogatásától; de egyuttal fel is jelentették.

— **Tóba fulladt kisleány.** Udvariban *Glöckner* Henrik 6 éves leánya a községen kívül levő tóba befulladt, miután a szülőket gondatlanság terheli, a boncolás teljesítése végett a gyönki járásbírósnál vizsgáló bírāja kiszállt.

— **Halálos végű verekedés.** *Sándor* Mihály madoesai lakos a tavasszal összevezett apósával *Beregszászi* Jánossal s tettelegességre is mentek majd mikor *Sándor* Mihály apósát egy kapával úgy fejbe ütötte, hogy az elesett, *Beregszászi* József és *Sándor* Mihályné szül. *Beregszászi* Juli is atyjuk segítségére mentek; s *Beregszászy* József késsel hasba szurta *Sándort*, *Beregszászi* Juli pedig nyakán meglötte. *Sándor* Mihályt akkor a Ferenc közpórházba szállították, a hol sebei látszólag begyógyultak, de a szurással ejtett sebe újra kimérgesedett úgy, hogy f. év május 11-én belehalt.

— **Tanyatörés.** Özv. *Gödön* Mihályné döbröközi lakos szőlőhegyi tanyáját feltörték és onnan bort és pálinkát loptak el.

— **A pénzhamisító társa.** *Samu* Ferenc szekszárdi lakost, a ki *Kubránszki* János decsi lakos pénzhamisítónak büntársa, a

a szekszárdi csendőrség több terhelő adatok alapján letartóztatta, s a helybeli ügyészségnek átadta, a honnan őt is a pécsi kir. ügyészséghez fogják átkísérni.

— **Kifogott hulla.** *Csirke* Lajos paksi lakos néhány héttel ezelőtt a Dunába fult s nyomtalanul eltűnt, most a héten a gerjéni határban hulláját kifogták.

— **Könyörödmánygyűjtésre engedély.** *Hörnyéki* Lőrincz és *Bácsi* Pál szekszárdi lakosok a vármegye alispánjától Tolnavármegye területére érvényes bíró könyörödmány gyűjtési engedélyt kaptak.

— **Vásár.** A legközelebbi szekszárdi országos vásárt folyó hó 29-én tartják meg, melyre sertések kivételével más állatok felhajthatók.

— **Állatár.** Szekszárdon néhány udvarban sertésveszben megbetegedett állatokat találtak, minek folytán a hatóság a betegség elhúrozolásának megakadályozása végett a sertéseknek a községből való kihajtását betiltotta. A piacra sem szabad kihajtani sertéseket s ha vidékről hoznak eladásra, de el nem adhatják, visszahajtani nem szabad.

— **Verekedő kereskedősegéd.** *Katzenberger* János szekszárdi kereskedősegéd e hó 13-án a Garay-téren *Majer* Ferencz 12 éves fiut úgy ütlegelte minden alapos ok nélkül, hogy esődület támadt körülöttük; csak a rendőr közbelépésére hagyta félbe az ütlegelést. Mindenesetre nem épületes, sőt megróni való dolog, ha felnőtt ember, ki a műveltebb osztályhoz tartozik, nyílt utcán fücskát püföl a járókelők mulattatására.

— **Halállal végződött verekedés.** Folyó hó 14-én Győrén *Krasz* Henrik koresmájában *Boros* István és *Tóth* Mihály régi haragosok összeverekedtek, dulakodás közben *Boros* hasba szurta *Tóthot* úgy, hogy ez másnap meghalt.

— **Vesztett eb.** *Petter* Ágost bátpati tanító vesztettség gyanúja alatt álló, rattler kutyája folyó hó 16-án megharapta *Mathbinger* Henrik és *Friedrich* György ottani iskolás fiukat. A szerencsétlen fiukat még az nap elszállították Budapestre a Pasteur-féle intézetbe.

— **Előljárási választás.** Mőcsényben *Eibeck* Jakab II. bíró, *Krug* János esküdt és *Wetter* Antal pénztáros állásaikról lemondtak, helyükbe II. bírónak *Hüber* Miklóst, esküdtnek *Lambert* Jánost és pénztárosnak *Sieb* Jánost választották meg egyhangulag.

— **A t. tanító urak figyelme! Árva** J. könyv és papirkereskedésében **Szekszárdon próbairási lapok, igen jó, famentes papiron, izléses kiállításban 100 drb. 1 korona; bérmentes küldéssel 100 drb. 1 kor. 30 fillér.** Mindennemű irodai és iskolai cikkek olesón szerezhetők itt be. *Mintákkal kívánatra készséggel szolgál a fenti cég.*

— **Kedvezmény a fegyvergyakorlatoknál.** A honvédelemügyi miniszter legutóbbi körrendeletével megengedte, hogy május hónap 25-én, gyalogszázadonként tíz tíz főnyi tartalékos (a fegyvergyakorlati állomány rovására) 35 napra bevonulhasson. Ehhez képest felhivatnak azok a mezőgazdák, csépléssel foglalkozó gépészek és egyéb olyan egyének, akik hatóságilag igazolva mutathatják ki, hogy ők az őszi fegyvergyakorlatokhoz való behívás, illetőleg bevonulás esetén a hivatásos foklalkozásukban hátrányosan lennének akadályozva, hogy a május 25-ére való bevonulhatás iránt való kérvényüket az illetékes ezredparancsnoksághoz sürgősen nyújtsák be. A bemutatás végett csak azok jelentkezhetnek, akik az ez iránt való engedélyt megkapták, mert az ilyen engedély nélkül az illetékes ezrednél a bemutatás napján esetleg jelentkező, de létszámviszonyok folytán valósággal be nem vonulható egyének az oda- és visszautazásból fölmerülő költségeik megtérítésére semmiestre sem tarthatnak igényt.

— **Az álarozs mulatság vége.** *Vas* Mihály szabó legény és három társa tolnai lakosok mulatni és mulattatni kíváncsítottak e hó 14-én. Tehát felöltöztek álarozsba és

úgy mulattak egy tolnai lakodalomban. Ugy látszik, hogy az álarozs nem akadályozta meg őket abban, hogy bort igyanak, mert úgy éjfél tájban már igen hangos kedvvel távoztak a lakodalmas házból. *Tornóczy* György és *Kill* József községi rendőrök figyelmeztették a lármás társaságot, hogy csendesen térjenek haza; hárman el is hallgattak és álarozs alatt az éjszaka sötétjében eltűntek a rendőrök elől. Hanem *Vas* Mihálynak följebb állott a világ, kikötött a rendőrökkel, a kik aztán karonfogták a feleselő álarozost, s a község házhöz vezetve leálczázták, de egyuttal alkalmas helyre zárták az üdvös kijózanodásig.

VIDÉK.

Kurd.

Uj csapadékmérő állomás. A m. kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi Intézet, Kurdon egy csapadékmérő állomást létesített s ennek vezetését *Gyomlai* József kántortanítóra bizta.

Decs.

Táncmulatság. F. hó 13-án a decsi iparos osztály a József főherceg szanatórium javára a Komáromi-féle vendéglőben sikerült táncmulatságot rendezett. Csakugyan el lehet mondani, hogy a helybeli intelligencia és az iparos osztály érdeklődését még a jégeső sem tudta elmosni, mert hatalmas zápor és jégvihar dühögött még este fél 9 órakor is, úgy hogy ki sem lehetett mozdulni a szobából. De a vihar elmúltával, 9 óra tájban lassan-lassan még is gyülekezni kezdett a közönség, úgy hogy még 12 órakor is jött vendég, így váratlanul nagyon szépen sikerült mulatság kerekedett, a mely reggel 7 órakor ért csak véget. Jelen voltak asszonyok: *Bodzy* Endréné, ifj. *Császár* Jánosné, *Fischer* Dávidné, özv. *Kender* Imréné, *Kohman* Istvánné, *Komandinger* Kálmánné, *Kovács* Ferenczné, *Kutnyánszky* Istvánné, *Máté* Józsefné, *Marsinkó* Antalné, *Neller* Péterné, *Dr. Pécsvárady* Józsefné, *Scherer* Jánosné, *Simon* Lajosné, *Schlotthauer* Mihályné, *Strausz* Gyuláné és *Tóth* Istvánné. Leányok: *Fischer* Zsófia, *Kovács* Etelka és *Rotschád* Annuska (Alsónyék.) Jegyeiket megváltották: *K. A.* 2 K., *Beck* Ignácz, *Hirschler* Jenő Bpest, *Szép* M. László, ifj. *Baján* Lajos 1—1 koronával, *Molnár* Mór szekszárdi 80 fill., *Guttman* Menyhért 60 fill. Felülfizettek: *Szántó* Árpád mérnök 1 K. 40 fill., *Babits* Géza 1 K. 20 fill., *Szabó* László 60 fill., *Kutnyánszky* István 50 fill., *Komandinger* Kálmán 40 fill., *Schwitzer* Márton 40 fill., *Kovács* Ferencz 20 fill., *Bodzy* Endre 20 fill., *Rikker* Márton 40 fillér. A bevételből levonva a kész kiadásokat, maradt tiszta haszon a *József főherceg szanatórium javára* 12 K. 70 fillér. Ez összeget *Komáromi* Ferencz ur, mint a rendező bizottság elnöke, illetékes helyre juttatás végett lapunk szerkesztőjéhez küldte be. Atadtuk ő nagysága *Döry* Pálné urnónak, mint a szekszárdi szanatórium bizottság elnökének, ki a nemes eszme felkarolásáért lapunk utján mond halás köszönetet a derék rendezőknek.

Tolna.

Komprvizsgálat. A tolnai két Duna ágon a rév közlekedésre szánt kompok hatósági megvizsgálását *Bajó* Pál járási főszolgabíró a múlt héten ejtette meg. A révbőlöt néhány kevésbé lényeges hiány azonnal való pótlására utasította.

Nyári helyiség megnyitás. Tolnán a *Perler* Keresztély féle. „Japánhoz“ címzett vendéglő ujonnan épített nyári helyiségét, a vendéglős, *Lambert* Norbert vasárnap nyitotta meg a közönség számára. A kényelmes és csinnal berendezett helyiséget sok vendég látogatta.

Bucsujárás. Tolnáról a múlt héten több mint 250-en mentek Gyűdre bucsura. A bucsusokat *Kuhl* József tolnai s. lelkész is elkísérte.

Högyész.

Óvoda bezárás. Högyészen a kanyaró-járvány lépett fel az óvodás gyermekek között; ezért a simontornyai járás főszolgabírája a járásorvos előterjesztésére az óvodát hatóságilag bezárta.

CSARNOK.

Két év miatt.

Irtta: *Liszka né Horváth Jolán.*

Személyek:

Ella 30 éves özvegy.
Dénés, barátja.

Dénés: Nos, feleljen a kérdésekre!

Ella: A felelet nehéz, barátom. Az igazság kényelmetlen, hazudni pedig nem tudok.

Dénés: Maga a szavait simára tudja csiszolni, ki tud velük elképzelhetetlen fogalmakat fejezni — és most megakad?

Ella: Igaza van, várjon. Nem találok meg a helyes utat, homályos minden előtttem. Istenem, miért is kérdez? Én adósa akarok maradni a felelettel.

Dénés: Nem, szép asszony, azt nem teheti. Annyira kikövetelte a körülményekből ezt a helyzetet, hogy most színt kell vallania. Hiába keres utat a menekülésre. Akárhogy is akarom tudni és őszinte feleletet kérek, miért nem megy Gerséhez?

Ella: Mert nem szeretem.

Dénés: És miért utasított engem vissza?

Ella: Mert szeretem.

Dénés: (gunyosan mosolyogva) A maga módja szerint?

Ella: (komolyan, lassu hangon). Igen, a magam módja szerint.

Dénés: (meglepetve nézi, aztán keserűen kifakad) Hogy mondja ezt! Mintha igazán érezné, oly bensőséggel.

Ella: (ünneplésesen) Mint a hogy igazán érzem: olyan bensőséggel.

Dénés: Dehát feleljen végre — miért nem akarja, hogy boldogok legyünk?

Ella: Mert nem lehetünk azok, barátom. Maga boldog lenne tán egy félévig, tán valamivel tovább — én addig sem, mert látnám a józan eszettel a jövőt minden percében. S aztán tovább, hogy lenne? Mert én, ha érezném is egy kicsit, akkor sem biznám a boldogságunkban. Bolondot tenne, ha elvenne, én meg büntös lennék, ha feleségül mennék magához. A köztünk levő két —

Dénés: (ingerülten) — év. Jó jó. Tudom már . . . (mintha leezkét mondana fel) az óriási mélység egy asszony és a férje között, melyet nem lehet sem eléggé megszokni, sem szép szavakkal betömni, áthidalni meg épen lehetetlen. (Fáradtan) El ne mondja kérem még egyszer, ezerszer hallottam már.

Ella: (szomorúan) És még sem érti meg! Nézzon reám ugye üde vagyok és nem is épen csunya?

Dénés: No az épen nem! (gyönyörködve nézi.)

Ella: Négy-öt év és vége mindennek. A hamvas arcz elránzosodik, legjobb esetben rizsorra szorul, a karesu ruganyos alak hizásnak indul s magának ez nem lenne mindegy. Sokkal jobban gyönyörködik most bennem, mint hogy majd meg tudná bocsátani, hogy hervadok.

Dénés: (heves, tiltakozó mozdulatot tesz, szólni akar.)

Ella: Kérdezett barátom, hallgasson tehát nyugodtan végig. Lám én szépen akarok megvétni, ha pedig a felesége lennék, ez semmi esetre sem sikerülne. Csak szaporitanám a számát azoknak a szánandóan hiu, ellenszenves alakoknak, akik a hajukat festik és kétségbeesetten kivágatják a ruháikat, nem riadnak vissza semmitől, ami egy kis ifjúságot ígér. Az ilyen asszony szegény elfelejti, hogy szellemes is tud lenni, elfelejti hogy jó lelkű, elfelejti hogy okos és csak egyet nem felejt el, hogy az ura fiatalabb és folytonosan figyelni azokat a hölgyeket,

akikre az ura tán csak véletlenül, de néha mégis rápillant. Tűrhetetlen az, mert nem csak szomorú, de nevetséges is. Van még egy másik is, aki nem festi a haját, de becsületes őszinteséggel őszül, vénül szépecskén, korához illő unalmas színű, czélszerű ruhákban jár, gondolzza a házat, az ura ruháit, törülgeti az ura fegyvereit és szivartárczáit, jól főzet, persze csak az ura kedvenc ételeit és mindezekért mi a jutalma? Egy kis futólagos jóváhagyás, vállveregetés „jól van öregem!” „Köszönöm öregem!” Én — én nem tudnék olyan igénytelen lenni soha.

Dénés: Micsoda képek! Hisz valahogy csak meg kell öregedni, aztán én sem leszek örökké huszonnyolc éves.

Ella: Jól van, jól, persze hogy maga is meg fog vénülni, csak hogy egy kicsit később. És itt a bölkendő! Nyugodjék bele. Ha nem szeretném magát, nem a maga során aggódnám és elfogadnám nyugodt lélekkel az ajánlatát.

Dénés: De Ella mondja csak, most jött mindezeknek a tudatára és akkor mikor lépésről-lépésre hívott, vonzott maga után, ebbe a hinárba, soha nem gondolt akkor ezekre?

Ella: (a napernyőjét idegesen becsukja) Hm! (lehunyja a szemét) Ha tudná, mikre gondoltam én akkor!

Dénés: (megfogja kezét) Mondja el. Tudni akarom miért tette.

Ella: (álmodozva) Miért, miért . . . mert boldog akartam lenni. Irigyeltem a könnyelmű asszonyokat, láttam hogy mindig jó kedvűek. Láttam, hogy az élet gondját, buját mily könnyen viselik, fel sem veszik a rágalmat, leperog róluk a megérdemelt megszólás s én vágytam arra, hogy boldog legyek ilyen könnyű módon. Azt hiszi maga, ha egyik-másik tisztességes hervadó asszony élesen bírálja a könnyűvérű asszonyokat, csak az erkölcs beszél belőle, — de hogy, az irigység is. Aki maga nyugodt és meglegedett, nem törődik más boldogságával. Én is így voltam, mikor magával megismerkedtem, szerettem magát és elhatároztam, hogy addig a meddig, de boldog leszek. És mentünk tovább és tovább. Már nem lehetett megállanom és a józanész, mely mindig ébren van, vagy a szünetesemől belém nevelt erénynek nevezett szokás, vagy mit tudom én mi, visszatartott attól, hogy olyan módon boldoguljak. Pedig milyen jó lett volna, csak pár napig, vagy akár pár óráig boldognak lenni anélkül, hogy egy hosszú, szürke házassággal fizessünk meg érte. Ne higgye, hogy azért álltam meg ott, ahol maga jónak látta a kezem megkérni, vagy mintha féltem volna a világtól. Nem azért. Hanem azért, mert nem akarom, hogy egy pár órai boldogságomért mindaketten szerencsétlenek legyünk egy egész életen át.

Dénés: (kis idő múltán komoran) És maga azt szerelemnek nevezi, amit így szépen leráz magáról, mint egy ruhájához tapadt virágszirmot s aztán szépen nyugodtan és mosolyogva itt hagy engem a láb közepén?

Ella: (könnyes szemmel, de mosolyogva nyújtja kezét) Nem barátom, itt a kezem, fogja jó erősen, kivezetem a lápból és majd keresni valakit, aki magát tovább vezesse.

Dénés: És maga?

Ella: (meggyőződéssel) Engem ne féltsen. Én nem maradok egyedül. Erős támaszom lesz egy tisztán maradt álom.

TUDOMANY, IRODALOM.

A Protestans Pap. *Lágler* Sándor kölesdi ág. és *Kálmán* Dezső ev. ref. pap szakközlönyének májusi száma a következő tartalommal jelent meg: Édes apám 50. születése napjára, Koritsánszky Ottótól, Akadémiaozzuk meg a kivándorlást, Reichert Gyulától, Áldozó csötörtöki egyházi beszéd, *Lágler* Sándortól, Pünkösdi egyházi beszéd, *Lágler* Sándortól, Pünkösdi beszéd, *Pechy* Árpádtól, Példázat a magvető emberről, *Göddöllei* Józseftől. Végül papválasztások. Halálozások. — A lap előfizetési ára egész évre 8 korona, mely *Molnár* Mór szekszárdi nyomdájához küldendő.

Museum, közintézetek ügyei.

Ajándékok a muzeumnak. *Fraknói* Vilmos cz. püspök s a muzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelője, a könyvtári osztály számára „Szekszárdi apátság története” című munkáját, — *Deli* Ferencz simontornyai lakos egy bronz karperecset, bronz sarlót, kard és kés töredékeket, egy vasgolyót és egy vassarlót; *Csankó* Vilmos ózsáki tanító egy barna edényt, *Dömötör* Sándor egy drb. érmet, *Kiss* Ferencz elaggott szabómester két drb. szabási mintákat magában foglaló könyvet, az országos főfelügyelőség egy kötet könyvet ajándékoztak a muzeumnak.

TANÜGYI HIREK.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a györkönyi ág. ev. V. tanító fizetésének kiegészítésére, — mig az iskolaszék 4000 korona kölcsönét 6 éven át ki nem fizeti, évi 600 korona — azontul pedig évi 400 korona államsegélyt utalványozott.

BÍRÓSÁGI ÜGYEK.

Az 1905. évi június hó 13-án kezdődő esküdtszéki ülészakban a következő bűnügyek fognak tárgyalatni:

1905. évi június hó 13-ikán: a család és gyujtogatás büntetével vádolt Szabó István elleni bűnügy; ugyanezen napon a halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt ifj. Varga Ferencz elleni bűnügy.

1905. évi június hó 14-ikén: a halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Mihálikó János elleni bűnügy.

1905. évi június hó 15-ikén: a rablás büntetével vádolt Farkas János és társai elleni bűnügy.

Esküdtek kisorsolása. Az 1905 évi május hó 15-én Dr. Selcz József elnöklete alatt megtartott ülésen az esküdtszéki ülészakra a következő esküdtek és helyettes esküdtek sorsoltattak ki:

Rendes esküdtek: Perczel József bérlő Bikács, Kunczer Ferencz mészáros Báltaszék, Szániel János kereskedő Báltaszék, Debulai Imre lakatos Szekszárd, Adler N. János magánzó Szekszárd, Haya Nándor takarékp. pénztáros Szekszárd, Nits István borászati felügyelő Szekszárd, Fayerle Henrik földmives Alsónána, Pirnitzer Manó kereskedő Szekszárd, Dr. Szily Géza ügyvéd Tolna, Báró Schell József földbirtokos Katalin p., Dr. Csapó Dániel gazdász Kis-Tengelicz, Mutsenbacher Ödön fakereskedő Szekszárd, Seiner Lipót kereskedő Szekszárd, Tóth Gyula magánzó Szekszárd, Schneiderbauer József borkereskedő Szekszárd, Sziebelt Kálmán gazdatiszt Báltaszék, Schekszér Sándor főerdész Tolna, Kis Mór kalapos Szekszárd, Pleszky Antal gazdatiszt Fadd, Berényi László magánzó Szekszárd, Hoffmann Sándor főerdész Szekszárd, Hainrikffy Pál gazdatiszt Udombóvár, Weitzner József takarékp. titkár Bonyhád, Tiringner Mátyás kereskedő Báltaszék, Bun Lajos kereskedő Paks, Altdorfer Lipót gazdatiszt Kajmád, Szell Gáspár építész Báltaszék, Zsikó Péter N. földmives Alsónyék, Mayer Alajos borkereskedő Báltaszék.

Helyettes esküdtek: Id. Tóth Pál czipész, Vatzek László rézműves, Fleischer Ödön fakereskedő, Grósz János bérkocsi tulajdonos, Bencze József bádogos, Fülöp Lajos toronyórás, Simon Gyula festő, Wilhelm Ede kályhás, Mirth Gyula könyvelő, Steiner Eereenz Vesztergombi Szekszárd.

A szekszárdi kir. törvényszék büntető osztályánál főtárgyalásra kitűzött bűnügyek:

1905. évi május hó 23-ikán: Navreczki József ellen zsarolás miatt, Bádisz János ellen hatóság elleni erőszak miatt, Pesti János és társa ellen lopás miatt, Moródi Ferencz ellen lopás miatt, Pepcza Mátyás ellen lopás miatt, Kender János ellen lakosértés miatt, Aranyos Ferencz ellen súlyos

testi sértés miatt, Márky István ellen lopás miatt.

1905. évi május hó 25-én: Pálinkás Mihály ellen zsarolás miatt, Liebhauser János ellen súlyos testi sértés miatt, Frenk Anna és társai ellen lopás miatt, Pichner János és társai ellen laksértés miatt, Hochreim János ellen lopás miatt.

G A Z D A S Á G.

Élelmiszer-hűtő raktár Magyarországon. Mezőgazdasági terményeink értékesítése körül egyik legnagyobb akadály az volt, hogy a gyorsan romló terményeket hosszabb ideig eltartani nem lehetett és így a vidéki gazdák a jól jövedelmező élelmiszer termelést nem folytathatták. Ezen a nagy hátrányon segít most a Magyar élelmiszer szállító társaság, mely a külföldi nagy városok mintájára Budapesten nagyszabású hűtő-fogyasztó és raktárházat fog létesíteni, mely élelmiszereknek és egyéb könnyen romló cikkeknek, mint hus, baromfi, vad, tojás, zsir, főzelék, gyümölcs, stb. raktározására és konzerválására fog szolgálni. Emellett a társaság a külföld nagy piacain expozitúrákat fog létesíteni, hogy a magyar élelmiszerek eladását sikeresebben eszközölhesse.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. K-y. I-n. urnak Pécs. Hálásan köszönjük az utóbbi szives küldeményt is.

Seh-g. T. urnak Dunaföldvár. Ez a fajta vers inkább politikai lapba való. Szerencsétlenes vele lapotársunk valamelyikét.

B. m. Sajnáljuk, de mi nem használhatjuk még a hirrovatban sem. Bár a verselés itt-ott ügyes.

Dr. R. L. Majd kivánságodhoz képest javítom ki.

K. m. J. Simontornya. Igaza van, inkább szaklapba való. Egyébként csinosan van megírva. A kéziratot megőrizzük.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet nyilváníatás.

Mindazok, kik felejthetetlen jó anyánk elhunytával ért mérhetetlen fájdalomukat szives részvételükkel enyhítették, fogadják hálás köszönetünket.

Szekszárd, 1905. május 13-án.

Végess János és Ferencz.

HIRDETÉSEK.

Gyulaj község betétszerkesztő bizottságától.

10. sz.

Biz. 1905.

Hirdetmény.

2-3

Gyulaj község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. c. cikkekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító 1905. évi május hó 26. napján az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírára az 1886: XXIX. t. c. 15—18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek;

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Tamásiban, 1905. május 9.

A bizottság:

Kardos Herman
s tkönyvvezető.

Dávid Samu
kir. albiró.

Gyors, pontos, olcsó és izléses kiszolgálás

BÁTER JÁNOS cégénél
NAGY PAPIRRAKTÁR
AZ BETŰK

LEGŰJABB SZERKEZETŰ GÉPEK és az árszabásbani szoliditás biztosíthatják a tisztelt megrendelőket, hogy a felmerülő és legmesszebb terjedő igényeik is teljes kielégítést nyernek.

Bachschtz Károly és Társai áruháza

Szekszárd, Széchenyi-utca Mayer-ház.

5-20

A vásárló közönség figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a vevő közönséget, hogy tavaszi rendkívüli bevásárlási utamról haza érkeztem s a raktáromon levő újdonságokat a vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Raktáromon található:

a legujabb cretonok, sephirek, cöpererek, batistok, angol vásznak, francia delinek és pongis batistok, pompás szinezetben.

Női, férfi és gyermek felöltők óriási választékban.

Divatos női havelokok 4 forinttól. Legujabb blouse-kelmék, 120 cm. széles, sikerült mintájú, méterje 49 kr.

Valódi Singer-varrógépek 10 évi jótállással 23 frt.

Utazó bőröndök, kézi táskák és utazó kosarak. — Állandó nagy raktár gyermekjáték és gyermekkocsikban. — Újdonságok nap- és esőernyőkben. — Valódi francia mellfűzők. — Kézimunkák, himző-selymek és kötőpamut gyári raktára. — Óriási választék női, férfi és gyermekcipőkben.

Urak részére divatos öltönyök mérték után készítettnek.

Magunkat a t. vevő közönség jóindulatába ajánlva, vagyunk kiváló tisztelettel

Bachschtz Károly és Társai.